

VÝVOJ A ZMĚNY CESTOVNÍHO RUCHU NA ISLANDU

Tomáš Laník

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta,
Ostravská univerzita v Ostravě, Chittussiho 10, Slezská Ostrava,
tel.: +420 597 092 109, R10567@student.osu.cz*

Abstrakt

Island se zejména během posledních třiceti let stal velmi populární a vyhledávanou turistickou destinací, a to zejména díky unikátním přírodním předpokladům, bohaté kulturní tradici a historii. Ovšem analýza vývoje a struktury cestovního ruchu Islandu nebývá v popředí zájmu. Cílem tohoto příspěvku, který čerpá z bakalářské práce, je charakteristika vývoje příjezdového i výjezdového cestovního ruchu na Islandu a také významu cestovního ruchu pro ekonomiku této země. Dále je analyzována míra sezónnosti a rovnoměrnost využití regionů v cestovním ruchu.

Až do druhé poloviny 20. století byl Island, vzhledem ke své geografické poloze, odkázán na námořní dopravu. Tato izolovanost byla hlavním limitujícím faktorem, který zabraňoval v rozvoji cestovního ruchu. Klíčový byl rozvoj mezinárodní letecké dopravy, který se na Islandu datuje do roku 1947, díky které se ostrov stal dostupnějším, což se v průběhu následujících dekád promítlo také v cestovním ruchu [1, 2]. Jak uvádí Jóhannesson a Huijbens [2], cestovní ruch se z prakticky neexistujícího odvětví do poloviny 20. století postupně stal jedním ze tří pilířů islandské ekonomiky.

Počet příjezdů mezinárodních turistů se mezi léty 1949 a 1980 navyšoval poměrně pomalým tempem. Ovšem již v 80. letech byla poprvé překročena hranice 100 tisíc příjezdů a došlo k strmému nárůstu až na 300 tisíc příjezdů v roce 2000. Tento trend pokračuje dodnes, s meziročním růstem v průměru 7,3 % a Island tak v roce 2012 navštívilo 672 tisíc turistů, což je ekvivalent dvojnásobku obyvatelstva země [3]. V 70. letech minulého století byly jako klíčové trhy příjezdového cestovního ruchu označeny makroregiony severní Ameriky a severní a západní Evropy, které dodnes drží v příjezdech nadpoloviční podíl [1]. Ovšem při srovnání dat z 90. let a současnosti je zde patrný snižující se podíl návštěv z těchto makroregionů a nárůst příjezdů z regionů mimo Evropu a Ameriku. Mezi specifické rysy cestovního ruchu na Islandu patří vysoká sezónnost, která je předurčena zejména klimatickými podmínkami, a také značně nerovnoměrné využití regionů Islandu, které taktéž určuje klima, dále kvalita infrastruktury a prostorové rozložení atraktivit pro cestovní ruch. Přílišné zatížení určitých regionů ovšem klade velký nápor na zdejší ekosystém a odráží se také v kvalitě zážitků turistů.

Metodami, které byly využity pro vypracování, byly analýza statistických dat a průzkumů a práce s odbornou literaturou. Stěžejními statistickými daty pro charakteristiku cestovního ruchu jsou počty příjezdových a výjezdových turistů, struktura příjezdů podle užitého dopravního prostředku, ročního období a místa pobytu a také národnostní struktura mezinárodních turistů. Pro charakteristiku ekonomického vlivu cestovního ruchu byla porovnáním příjmů a výdajů za mezinárodní cestovní ruch analyzována platební bilance a také byl sledován vývoj podílu cestovního ruchu na zaměstnanosti a HDP Islandu.

Hlavními zdroji, ze kterých byla výše zmíněná data čerpána, byly Islandský statistický úřad (Statistics Iceland), Icelandic Tourist Board a z důvodu nedostupnosti některých dat bylo také nutné elektronicky kontaktovat kompetentní osoby na Islandu. Mezi další využitě zdroje patří statistický úřad Eurostat, Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) či Světová rada cestování a cestovního ruchu (WTTC), které ovšem velmi často vyhodnocují a uvádějí statistiky jen v makroregionálním měřítku, popř. stěžejními daty pro Island nedisponují vůbec, tudíž byla možnost využití jen omezená. Dalšími důležitými zdroji pro hlubší porozumění vývoje a problematiky cestovního ruchu na Islandu byly články z vědeckých časopisů, jako např. *Tourism Geographies*, či jiné odborné literatury za předpokladu, že byly dostupné v anglickém jazyce.

Po analýze a porovnání získaných dat vyloučily následující závěry: příjezdový i výjezdový cestovní ruch zaznamenává strmý nárůst, který však v průběhu let ovlivňovaly krize na regionální i globální úrovni; dochází k postupné proměně struktury mezinárodních turistů přijíždějících na Island; dochází k mírnému nárůstu příjezdů v období mimo hlavní sezónu.

Klíčová slova: Cestovní ruch; Island; vývoj.

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce RNDr. Petru Žufanovi, Ph.D., za jeho odborné vedení a cenné rady a dále také děkuji Oddný Þóra Óladóttir za vstřícnost a poskytnutí důležitých dat pro zpracování této práce.

Literatura

[1.] JÓHANNESON, G. T., HUIJBENS, E. H., & SHARPLEY, R. *Icelandic Tourism: Past Directions – Future Challenges*. *Tourism Geographies*, 2010, roč. 12, č. 2, s. 278–301.

[2.] JÓHANNESON, G. T., & HUIJBENS, E. H. *Tourism in times of crisis: exploring the discourse of tourism development in Iceland*. *Current Issues in Tourism*, 2010, roč. 13, č. 5, s. 419–434.

[3.] Icelandic Tourist Board, Numbers of foreign visitors to Iceland. [online]. [cit. 19. března 2014]. Dostupné z <http://www.ferdamalastofa.is/en/research-and-statistics/numbers-of-foreign-visitors>.